

„Sáenz igazi kincs,
kihagyhatatlan művekkel...”

–VOYA

Életem kifürkész- hetetlen logikája

fine
selection

BENJAMIN ALIRE SÁENZ

A nagy sikerű ARISTOTLE ÉS DANTE A VILÁGMINDENSÉG

TITKAINAK NYOMÁBAN díjnyertes írójának új könyve

BENJAMIN ALIRE SÁENZ

Életem
kifürkészhetetlen
logikája

BENJAMIN ALIRE SÁENZ

Első kiadás

Könyvmolyképző Kiadó, Szeged, 2019

*Húgomnak, Glóriának,
akit már kisfiúként is szerettem.
És akit férfiként még jobban szeretek.
És nővérem, Linda emlékére,
aki a szenvedések közepette is
méltósággal élte az életét.*

Előszó

VAN EGY ÁLOMSZERŰ EMLÉKEM: mimó eperfájának sárga levelei óriási hópelyhekként hullanak alá az égből. Ragyogóan süt a novemberi nap, a szellő hűvösen fújdogál, és a délutáni árnyak olyan étellel kelnek táncra, ami meghaladja kisiús értelmemet. Mimó spanyolul énekel valamit. Több dal él benne, mint ahány levél nő a fáján.

Összegereblyézi, egybegyűjti a lehullott leveleket. Amikor végez, lehajol, és begombolja a kabátomat. A levelekből épített piramisára, majd a szemembe néz, és így szól:

– Ugorj!

Nekifutok, és rávetem magam a nedves föld illatát árasztó levelekre.

Egész délután azoknak a leveleknek a tengerében fürdök.

Amikor elfáradok, mimó megfogja a kezem. Ahogy visszaindulunk a házhoz, megállok, felveszek néhány falevelet, és ötéves kis kezemmel átnyújtom neki. Elveszi a vékony leveleket, és megcsókolja őket.

Boldog.

És én? Én még sosem voltam ilyen boldog.

Elraktároztam az emléket – oda rejtettem, ahol biztonságban van. Ha szükségem van rá, előveszem, és csak nézem. Akár egy fényképet.

Első rész

Talán végig tévesen ítéltem meg, hogy ki is vagyok valójában.

Kezdődik az élet

AZ ÉGEN SÖTÉT FELHŐK GYÜLEKEZTEK, a reggeli levegőben enyhe esőillat érződött. A hűvös szellő az arcomba fújt, ahogy kiléptem a bejárati ajtón. A nyár hosszú és lusta volt, tele forró, száraz napokkal.

Azok a nyári napok már elmúltak.

A sulis első napja. Végzős év. Mindig is érdekelt, milyen lehet végzősnek lenni. És most nemsokára megtudom. Kezdődik az élet. Legalábbis Sam, a legjobb barátom szerint. Ő mindent tudott. Ha van egy legjobb barátod, aki mindent tud, az sok fejtöréstől megszabadít. Ha kérdésed adódik bármiről, elég csak odafordulnod hozzá, és megkérdezned, ő pedig megosztja veled az összes szükséges információt. Nem mintha az élet az információkról szólna.

Sam pokolian okos volt. Sok mindenről tudott. Sok-sok mindenről. És *érezte* is dolgokat. Ó, apám, hogy Samben néha mennyi érzés kavargott! Néha úgy hiszem, helyettem is ő gondolkodott, érzett és élt.

Sam mindig is tudta, ki az a Sam.

Én? Én azt hiszem, nem mindig voltam ebben olyan biztos. És akkor mi van, ha Sam néha érzelmi exhibicionistaként viselkedett, hol jókedvű, hol a padlóra került? Igazi viharos természete volt. Máskor meg lágy gyertyalángként égett, ami beragyog egy sötét szobát.

És akkor mi van, ha kicsit az örületbe kergetett? Az egész jelleme – az érzelmei, a folyton változó hangulata és hanglejtése – miatt tűnt olyan hihetetlenül élőnek.

Én már más típus voltam. Nyugodtabb. Azt hiszem, valahogy uralkodtam magamon. De néha úgy éreztem, mintha egyáltalán nem élnék. Talán azért volt szükségem Samre, mert mellette úgy éreztem, élek. Talán ez nem valami logikus, de lehet, hogy túlértékeljük a logikát.

Tehát a sulis első napján, az életünk állítólagos kezdetén, ilyesmi-ken gondolkoztam, ahogy Samékhez tartottam. Mindennap együtt mentünk suliba. Kocsink nem volt. Gáz. Apu szeretett emlékeztetni rá, hogy nincs szükségem autóra: „Hiszen van lábad, nem?” Szeretem aput, de nem mindig értékelem a humorát.

Ahogy odaértem a bejárati ajtóhoz, írtam Samnek egy SMS-t: *Itt vagytok!* Nem válaszolt.

Odakint várakoztam. És hirtelen elfogott ez a furcsa érzés, hogy már nem lesz minden ugyanolyan. Sam intuíciónak hívta az ilyen érzéseket. Azt mondta, nem szabad megbíznunk bennük. Kilencedikben elment egy tenyérjőshoz, és azonnal cinikussá vált. Mégis felkavart ez az érzés, mert azt akartam, hogy minden ugyanolyan maradjon – teljesen elégedett voltam az életemmel. Bár mindig minden így maradna! Bárcsak. Az az igazság, hogy nem tetszett ez a kis beszélgetésem önmagammal – és nem is fordult volna elő, ha Samnek jobb az időérzéke. Tudtam, mit csinál. Cipők. Sam képtelen közülük választani. És mivel a sulis első napja volt, ez most számított. Sam. Sam és a cipői.

Végül csak kilépett a házból, épp, amikor Fitónak írtam. Ő más problémákkal küzdött, mint Sam. Sosem kellett olyan káoszban élnem, mint amit Fito mindennap elviselt, de szerintem egész jól boldogult.

– Szia! – köszönt Sam, amikor odaért mellém, megfedkezve a tényről, hogy már egy ideje odakint ácsorgok. Kék ruhát viselt. Hátizsákja illett a ruhájához, a fülbevalója lengedezett az enyhe szellőben. És a cipője? Szandál. Szandál? Egész eddig egy pár szandálra vártam, amit a Targetben vett?

– Szép napunk van – jegyezte meg mosolyogva, tele lelkesedéssel.

– Szandál? – kérdeztem. – Erre vártam?

Nem hagyta, hogy kizökkentssem.

– Tökéletes választás.

Ismét rám mosolygott, és pusztit nyomott az arcomra.

– Ezt miért kaptam?

– Szerencsét hoz. A végzős évhez.

– Végzős év. És aztán mi lesz?

– Egyetem!

– Ne is említsd többet ezt a szót! Egész nyáron csak erről beszélgettünk.

– Nem igaz. Erről beszéltem. Te az ilyen eszmecserék alatt mindig kicsit elkalandoztál.

– Eszmecserék. Tehát azok lettek volna? Azt hittem, inkább monológok.

– Lépj már túl rajta! Egyetem! Kezdődik az élet, baby!

Ökölbe szorította a kezét, és a levegőbe boksztolt.

– Ja. Kezdődik – feleltem.

Az egyik tipikus sames pillantásával nézett rám.

– Az első nap. Zúzzunk!

Egymásra vigyorogtunk. Aztán elindultunk. Hogy elkezdjük az életet.

A sulis első napja teljesen felejthető volt. Általában szeretem az első napot: mindenki új ruhában, optimista mosollyal az arcán, a csupa pozitív gondolat és a bizakodó hozzáállás óriási felvonulási lufiként lebegett körülöttünk, és persze ott voltak az évnitó szlogenjei is (*Legyen ez a legfantasztikusabb évünk!*). A tanáraink csak arról beszéltek, hogy bennünk is megvan a lehetőség, sikeresek lehetünk – mindezt abban a reményben, hátha ezzel motiválnak minket annyira, hogy tanuljunk is valamit. Talán csak arra próbáltak rávenni minket, hogy változtassunk a viselkedésünkön. Nézzünk szembe a tényekkel: viselkedésünk nem kis részére ráért a változtatás. Sam szerint az El Paso Gimnázium diákjainak kilencven százalékára ráért volna a viselkedésmódosító terápia.

Ebben az évben azonban egyszerűen *nem* éreztem az egész első napos hangulatot. Egyáltalán nem. És persze Ali Gomez immár sorozatban harmadik éve ült előttem emelt irodalmon. Igen, Ali, aki a nyakamon maradt az előző évekből, és aki szeretett velem flörtölni, hátha akkor segíték neki a házijában. Vagyis megírom helyette. Mintha lett volna erre esély. Fogalmam sincs, hogy jutott be az emelt órákra. Élő bizonyítéka volt annak, hogy az oktatási rendszerünk működése igencsak megkérdőjelezhető. Ja, a sulis első napja. Felejt-he-tő.

Azt leszámítva, hogy Fito nem jött. Aggódtam a srác miatt.

Csak egyszer találkoztam Fito anyjával, de úgy tűnt, mintha nem is ezen a bolygón élne. Fito bátyjai mind otthagyták a sulit a különböző tudatmódosító szerek kedvéért, azaz követték az anyjuk által kitaposott ösvényt. Amikor találkoztam az anyjával, bűzlött, a szeme tiszta vérekes és fátyolos volt, a haja zsírosan lógott. Fito majd' elsüllyedt szégyenében. Szegény srác! Fito. Oké, szóval az a helyzet, hogy aggodalmaskodó típus voltam. És ezt utáltam magamban.

A sulis első felejtető napja után Sammel hazafelé sétáltunk. Mintha esőre állt volna, és a legtöbb sivatagi patkányhoz hasonlóan imádom az esőt.

– Jó illata van a levegőnek – jegyeztem meg.

– Nem figyelsz rám – mondta Sam. Megszoktam már ezt az „elegem van belőled” hangot, amit néha velem szemben alkalmazott. Egyre csak a kolibrikról fecsegett. Odáig volt a kolibriért. Még egy kolibris pólója is volt. Sam és az ő korszakai. – A szívük akár ezerkétszázhatvanszor is verhet percenként.

Elmosolyodtam.

– Most gúnyolódsz rajtam – vádolt meg.

– Nem gúnyolódom – védekeztem. – Csak mosolygok.

– Ismerem az összes mosolyodat – mondta. – Ez a gúnyos mosolyod, Sally.

Sam még hetedikben kezdett el Sallynek hívni, mert bár tetszett neki a nevem (Salvador), úgy hitte, az még túl sok egy olyan srácnak, mint én. „Majd akkor hívlak Salvadornak, ha férfivá érsz, és, öcsém, attól még messze vagy.” Ez a Sam... A Salt sem volt hajlandó használni, ahogy mindenki más hívott, kivéve aput, aki Salvienek szólított. Tehát elkezdett Sallynek hívni. Utáltam. Milyen normális srác akarná, hogy Sallynek hívják? (Nem mintha a *normálisra* hajtottam volna.)

Ráadásul Samnek nem lehetett megmondani, hogy ne csináljon valamit. Ha megkérte, hogy ne csinálja, az esetek kilencvenhét százalékában csinálta. Senki sem tett túl rajta makacsságban. Csak rám nézett azzal a pillantásával, ami azt üzenté, hogy kénytelen leszek elfogadni. Így hát Samnek Sally voltam.

Ekkor kezdtem el Sammynek szólítani. Valahogy csak egyenlítőnem kellett.

Mindegy, szóval a kolibrik legfontosabb tulajdonságait darálta. Kezdett rám bedühödni, és azzal vádolt, hogy nem veszem komolyan. Sam utálta, ha fittyet hánynak rá. MÉLY ÉRZÉSŰ NŐ LAKHELYE. Ezt írta ki a szekrényére. Szerintem éjszaka fennmaradt, hogy mottókon gondolkozzon. Ami a *mély érzésű* részt illeti, nos, azt megértettem. Sam nem épp sekélyes. Ennek ellenére szerettem emlékeztetni, hogy ha messze vagyok a férfiaságtól, akkor ő még messzebb áll attól, hogy igazi nő legyen. Nem örült az ilyen megjegyzéseknek. A „Fogd bel!” pillantását kaptam rájuk válaszul.

Ahogy sétáltunk, tovább áradozott a kolibrikről, aztán kioktatótt, hogy krónikus figyelemhiányban szenvedek, és figyeljek jobban oda. Közben azt gondoltam: *apám, ha Sam egyszer rákezd, akkor tényleg rákezd.* Mármint tényleg szétszedett. Végül muszáj volt – mármint szó szerint *muszáj volt* – közbeszólnom.

– Miért kell folyton szapulnod, Sammy? Nem gúnyolódom. És te is tudod, hogy nem vagyok odáig a számokért. Én meg a számok egyenlő *no bueno*¹. Ha jössz itt nekem a számokkal, kikapcsol az agyam.

Apu szava járásával élve Sam „rendíthetetlen” maradt. Ismét rákezdett, de ezúttal nem én voltam az, aki félbeszakította, hanem Enrique Infante. Utolért minket, egyszer csak elém ugrott, és a képembe mászott. Egyenesen rám nézett, mellkason bökött az ujjával, és így szólt:

– Apád buzi.

Valami megmozdult bennem. Egy hatalmas, irányíthatatlan hullám söpört végig rajtam és csapott ki a szívem partjára. Hirtelen

¹ nem jó (spanyol)

képtelen voltam szavakat formálni, és, nem is tudom, még sosem voltam olyan dühös. Nem igazán tudtam, mi történik, mert a düh nem volt rám jellemző. Mintha én, az a Sal, akit ismertem, egyszerűen felszívódott volna, és egy másik Sal vette volna át az irányítást a testem felett. Emlékszem, hogy sajgott az öklöm, miután bevertem Enrique Infante képét. Mindez egy pillanat alatt történt, mint egy villámcsapás, csakhogy a villám nem az égből, hanem valahonnan belőlem jött. A látvány, ahogy kifröccsen a vér egy másik srác orrából, különös életerővel töltött el. Tényleg. Ez az igazság. És ez megrémített.

Volt bennem valami, ami megrémített.

A következő dolog, amire emlékszem, az, hogy lebámulok a földön fetrengő Enriquére. Visszanyertem nyugodt éneket. Vagyis *anyíra* azért nem volt nyugodt, de legalább képes volt beszélni.

– Apám is ember – mondtam. – És neve is van. Vicente. Szóval, ha hívni akarod valahogy, hívd a nevén. És *nem* buzi.

Sam rám nézett, én pedig visszanéztem rá.

– Hát ez új – jegyezte meg. – Mi történt a jófiúval? Nem gondoltam volna, hogy képes lennél behúzni valakinek.

– Én sem – feleltem.

Sam rám mosolygott. Furcsa mosoly volt.

Lenéztem Enriquére. Próbáltam felsegíteni, de nem kért belőle.

– Kapd be! – csattant fel, ahogy talpra kászálódott.

Sammel figyeltük, ahogy eloldalog.

Még visszafordult, és bemutatott nekem.

Egy kicsit megdöbbenem. Samhez fordultam.

– Talán nem mindig tudjuk, mi rejlik bennünk.

– Így van – mondta. – Szerintem sok minden rejtőzhet bennünk.

– Talán jobb, ha ezek a dolgok rejtve maradnak – jegyezte meg.

Lassan haladtunk hazafelé. Sokáig nem szóltunk semmit, és ez a csend közöttünk határozottan zavaró volt. Aztán Sam végül megszólalt:

– Szépen kezded az utolsó évet!

Ekkor remegni kezdtem.

– Hé, hé! – nyugtatott. – Hiszen nem épp azt mondtam reggel, hogy zúzzunk?

– Nagyon vicces – feleltem.

– Nézd, Sally, megérdemelte, amit kapott. – Rám villantotta az egyik mosolyát. Az egyik „nyugi” mosolyát. – Oké, persze, nem jó, ha mindenkit összeversz. *No bueno*. Talán él benned egy rosszfű, aki csak arra vár, hogy előtörhessen.

– Nem, az ki van zárva.

Azt mondogattam magamban, hogy egyszerűen csak volt egy nagyon furcsa pillanatom. De valami azt súgta, hogy Samnek igaza van. Vagy legalábbis félig. Zaklatott. Így éreztem magam. Talán Samnek igaza volt abban, hogy sok minden rejtőzhet bennünk. Vajon mennyi minden rejtőzhet még ott?

Az út hátralévő részét csendben tettük meg. Amikor már majdnem odaértünk Samékhez, így szólt:

– Menjünk el a Circle K-be! Meghívlak egy kólára.

Néha kóláztam. Ez egyfajta ingyencség volt számomra.

Leültünk a járdaszegélyre, és megittuk az üdítőnket.

Amikor Samék házánál elváltunk egymástól, megölelt.

– Minden rendben lesz, Sally.

– Ugye tudod, hogy fel fogják hívni aput?

– Igen, de Mr. V jó fej. – Sam Mr. V-nek hívta aput.

– Ja – feleltem. – De Mr. V történetesen az apám, és az apák már csak apaként viselkednek.

– *Minden rendben lesz, Sally.*

– Ja – feleltem.

Néha tele voltam kishitű „ja”-kkal.

Ahogy hazafelé tartottam, magam elé képzeltem a gyűlöletet Enrique Infante arcán. A *buzi* szó tovább csengett a fülemben.

Apu. Apu *nem* ez a szó.

Sosem lesz ez a szó. Soha.

Ekkor hangos mennydörgés hallatszott, és ömleni kezdett az eső.

Semmit sem láttam, ahogy a vihar körülvett. A fejemet leszegve lépkedtem tovább.

Csak mentem előre.

Eső áztatta ruhám elnehezült. És életemben először egyedül éreztem magam.

Én. Apu. Baj.

TUDTAM, HOGY NAGY BAJBAN VAGYOK. Nagy-nagy bajban. És ez alatt nagy szart értek. Apu, aki olykor szigorú, de mindig megfontolt, *és sosem kiabál*, bejött a szobámba. A kutyánk, Maggie mellettem feküdt az ágyon. Mindig tudta, mikor vagyok rossz passzban. Tehát ott voltunk: Maggie és én. Tulajdonképpen mondhatjuk, hogy sajnáltam magam. Különös érzés volt, mert nem igazán tartozott a kedvelt szabadidős tevékenységeim közé. Inkább Samre volt jellemző.

Apu elhúzta a széket az íróasztalomtól, és leült. Mosolygott. Ismertem azt a mosolyt. Mindig mosolygott, mielőtt komolyan elbeszélgetett velem. Beletúrt sűrű, őszes hajába.

– Most hívott az igazgató.

Azt hiszem, elfordítottam a tekintetem.

– Nézz rám! – mondta.

A szemébe néztem. Egy hosszú pillanatig farkasszemet néztünk. Örültem, hogy nem tűnik dühösnek.

– Salvador – szólalt meg ismét –, nem helyes másokat bántani. Az meg pláne nincs rendjén, hogy megüssünk másokat.

Amikor *Salvadornak* hívott, tudtam, hogy komoly az ügy.

– Tudom, apu. De fogalmad sincs, mit mondott.

– Nem érdekel, mit mondott. Senki sem érdemli meg, hogy fizikailag bántalmazták, csak azért, mert olyasmit mondott, ami másoknak nem tetszik.

Sokáig nem szóltam semmit. Végül úgy döntöttem, meg kell védenem magam. Vagy legalábbis igazolnom kell a tetteimet.

– Nagyon szemét dolgot mondott rád, apu. – Egy másik nap talán sírva fakadtam volna. De még túl dühös voltam az ilyesmihez. Apu mindig azt mondta, hogy nincs semmi rossz a sírásban, és ha az emberek többet sírnának, nos, akkor a világ egy jobb hely lenne. Nem mintha ő megfogadta volna a saját tanácsát. És bár nem sírtam, valamennyire azért szégyelltem magam. Ja, így volt, máskülönben nem horgasztottam volna le a fejem. Magam körül éreztem apu karját, aztán egyszerűen nekidőltem, és azt suttogtam: – Buzinak hívott.

– Ó, fiam! – felelte. – Azt hiszed, még sosem hallottam ezt a szót? Hallottam én már ennél rosszabbat is. Nincs ebben a szóban semmilyen igazság, Salvie. – Megfogta a vállam, és rám nézett. – Az emberek néha nagyon kegyetlenek. Gyűlölik azt, amit nem értenek.

– De, apu, nem is akarják megérteni.

– Talán nem. De fegyelmeznünk kell a szívünket, hogy ne váljunk sebzett állatokká a kegyetlenségük miatt. Jobbak vagyunk ennél. Nem hallottad még a *civilizált* szót?

Civilizált. Apu imádta ezt a szót. Ezért szerette a művészetet. Mert az civilizáltabbá teszi a világot.

– De, apu – válaszoltam. – Hallottam. De mi van, ha egy olyan szemét barom, mint Enrique Infante belemászik az ember képébe? Mármint... – Megsimogattam Maggie-t. – Mármint Maggie sokkal inkább emberi, mint az olyanok, mint Enrique Infante.

– Ezt nem vonom kétségbe, Salvie. Maggie nagyon szelíd. Aranyos. Egyes emberek sokkal vadabbak nála. Nem minden kétlábú

jó és rendes. Nem mind tudják, hogyan hasznosítsák az intelligenciájukat. Nem mintha ezt nem tudnád. De meg kell tanulnod legyinteni a vicsorgó, vad emberekre. Lehet, hogy harapnak. Lehet, hogy bántanak. Te ne ezt az utat válaszd!

– Valamit tennem kellett.

– Nem jó ötlet beugrani a csatornába, csak hogy elkapj egy patkányt.

– Akkor csak hagyjuk, hogy megússzák?

– Egészen pontosan mit úszott meg Enrique? Mit tett ellened?

– *Buzinak* hívott, apu. Nem hagyhatod másoknak, hogy csak úgy megsértsek a méltóságodat.

– Nem sértette meg a méltóságomat. Ahogy a tiédet sem, Salvie. Komolyan azt hiszed, hogy egy orrba verés változtat valamin?

– Senki sem mondhat rád ilyeneket. Ha én ott vagyok, semmi képp.

És ekkor éreztem, ahogy a könnyek végigcsorognak az arcomon. Az a helyzet a könnyekkel, hogy olyan csendesek tudnak lenni, mint a sivatagi égre beúszó felhők. Másrésztől kissé elszorult tőlük a szívem. *Aú!*

– Drága fiam – suttozta apu. – Hűséges vagy, és drága.

Apu folyton drága fiamnak hívott. Olykor eléggé kiborított vele. Mert (1) félig sem voltam olyan drága, mint gondolta, és (2) mégis miféle normális srác akar drágaként gondolni magára? (Talán *mégis* inkább a *normálisra* hajtottam.)

Amikor apu kiment a szobából, Maggie követte. Gondolom, most már úgy hitte, rendben leszek.

Sokáig feküdtem a padlón. A kolibrikre gondoltam. A spanyol nevékre: *colibrís*. Eszembe jutott, hogy Sam azt mondta, az aztékoknál a kolibri volt a háború istene. Talán bennem is háború dúlt. Nem, nem, nem, nem! Ez csak egyszeri alkalom volt. Nem fog megismétlődni.

Nem vagyok az a típusú fiú, aki csak úgy kiüt másokat. *Nem vagyok ilyen srác.*

Nem tudom, meddig hevertem ott a padlón aznap este. Nem mentem ki a konyhába vacsorázni. Hallottam, hogy apu és Maggie belép a sötét szobámba. Maggie felugrott az ágyamra, apu pedig felkapcsolta a lámpát. Egy könyvet tartott a kezében. Rám mosolygott, és a tenyerébe vette az arcomat – épp, mint kiskoromban. Aznap este felolvasott nekem, a kedvenc részemet *A kis hercegből* a rókáról, a kis hercegről és a szelídítésről.

Azt hiszem, ha valaki más nevel fel, akkor vad, indulatos fiúvá váltam volna. Talán ha az a férfi nevel fel, akinek a génjeit örököltem, akkor teljesen más srác lettem volna. Ja, a fickó, akinek a génjeit örököltem. Nem igazán gondoltam arra a férfira. Nem nagyon. Vagy talán csak egy kicsit.

Csakhogyan engem apu nevelt fel, az a férfi, aki a szobámban ült, és felkapcsolta a lámpát. Ő szelídített meg azzal a sok szeretettel, ami benne él.

Apu hangját hallgatva aludtam el.

A nagypapámról álmodtam. Próbált nekem mondani valamit, de nem hallottam. Talán azért, mert már meghalt, és az élők nem érik a holtak beszédét. Egyre csak a nevét ismétелgettem. *Papó? Papó?*

Temetések, buzik és szavak

AZ ÁLMOM PAPÓRÓL ÉS A BUZI SZÓ elgondolkodtatott. A következőkön gondolkodtam: a szavak csak elméletben léteznek. De aztán egy átlagos napon találkozol egy szóval, ami csak elméletben létezik, és szemtől szembe kerülsz vele. És akkor ez a szó közeli ismerőssé válik.

Temetés.

Tizenhárom évesen találkoztam ezzel a szóval először.

Ekkor halt meg papó. Én is koporsóvivő voltam. Addig azt sem tudtam, mi az a koporsóvivő. Szóval van még egy csomó szó, amivel akkor találkozik az ember, ha szembekerül a *temetés* szóval. Megismered Temetés összes barátját: Koporsóvivőt, Koporsót, Temetkezési Vállalkozót, Temetőt, Sírkövet.

Furcsa érzés volt a sírjához cipelnem a nagypapám koporsóját.

Nem ismertem a szokásokat és a halottakért mondott imákat.

Nem tudtam, milyen végleges dolog a halál.

Papó már nem jön vissza. Soha többé nem hallom a hangját. Soha többé nem látom az arcát.

A temetőben, ahol eltemettük, régimódián vezényelték le a temetéseket. Miután a pap a mennyekiek gondjára bízta a nagypapám lelkét, a temetkezési vállalkozó belenyomott egy lapátot a földkupacba,

majd feltartotta. Mindenki pontosan tudta, mit kell tennie. Néma, komor sor alakult, és az emberek kivárták a sorukat, hogy belemarkolhassanak a földbe, és a koporsóra szórhassák.

Ez talán valamilyen mexikói dolog. Nem igazán tudtam.

Emlékszem, hogy Mickey bácsikám óvatosan kivette a lapátot a temetkezési vállalkozó kezéből.

– Az édesapám volt.

Emlékszem, ahogy odaléptem a lapáthoz, markoltam a földből, és Mickey bácsikám szemébe néztem. Bólintott. Még most is magam előtt látom, ahogy a földet szórom, és figyelem, ahogy papó koporsójára hullik. Látom, ahogy Evie nénikém karjába temetem az arcomat. Látom, ahogy felnézek, és látom, hogy mimó apu vállán zokog.

És emlékszem még valamire papó temetéséről. Egy férfi álldogált odakint cigarettázva. Egy másik férfival beszélgetett, és azt mondta:

– A világ le sem szarja az olyanokat, mint mi. Egész életünkben dolgozunk, aztán meghalunk. Nem számítunk. – Nagyon dühös volt. – Juan jó ember volt.

Juan, azaz papó. Még most is hallom a férfi ingerült hangját. Nem értettem, mit akar ezzel mondani.

Megkérdeztem aput.

– Kik azok, akik olyanok, mint mi? És miért mondta, hogy nem számítunk?

– Mindenki számít – felelte apu.

– Azt mondta, hogy papó jó ember volt.

– Nagyon is jó. Nagyon jó ember, a maga hibáival együtt.

– Beszélgettetek? Mármint úgy, ahogy mi szoktunk?

– Nem. Ő nem olyan volt. De a magam módján közel álltam hozzá, Salvador.

TETSZIK? MI IS NAGYON SZERETJÜK.

Szívből ajánljuk,
ha örökre és felszabadult percekre vágysz!

**Már rendelhető!
ÉLVEZD MIHAMARABB!**

**MOST
KEDVEZMÉNNYEL**

lehet a tiéd!

[Megnézem.](#)

NE HAGYD KI!

Rendeld meg most a kiadónál!

Még több jó könyv

megjelenését támogatod vele.

[Imádom a jó könyveket. Kérem máris!](#)

Tizenhárom évesen annyi minden érdekelt. De nem sok mindent értettem. Magamba szívtam a szavakat, meg is jegyeztem őket, de szerettem semmit sem értettem.

– És azok, akik *olyanok, mint mi*? A mexikóiakra gondolt, apu?

– Szerintem a szegényekre gondolt, Salvie.

Szerettem volna hinni neki. De míg tizenhárom évesen semmit sem értettem, azt már tudtam, hogy vannak, akik utálják a mexikóiakat – még a nem annyira szegényeket is. Ehhez még aput sem kellett megkérdeznem. És addigra már azt is tudtam, hogy vannak, akik utálják az apámat. Azért, mert meleg. És az ilyen embereknek... nos, nekik az apám nem számított.

Egyáltalán nem számított.

Nekem azonban igen.

A szavak csak elméletben léteznek. De aztán egy átlagos napon találkozol egy szóval, ami csak elméletben létezik. És szemtől szembe kerülsz vele. És akkor ez a szó közeli ismerőssé válik. Vagy valaki olyanná, akit utálsz. És ezt a szót mindenhová magaddal viszed. És már nem tudsz úgy tenni, mintha nem létezne.

Temetés.

Buzi.